

NOI ACHIZIȚII ALE MUZEULUI DE ISTORIE AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

Muzeul de Istorie al R. S. României, instituție științifică și cultural-educativă menită să înfățișeze cele mai reprezentative mărturii ale istoriei patriei noastre, își constituie patrimoniul său muzeistic în mare parte și prin achiziționarea unor valori muzeale de mare însemnătate istorică. Deși acțiunea de achiziție datează de puțină vreme, pînă în prezent fondul muzeal intrat prin comisia de achiziții reprezintă peste 3% din patrimoniul Muzeului, cu o tendință de creștere sensibilă a ritmului de achiziționare.

Comisia de achiziții, din care fac parte în afara unor specialiști ai muzeului și specialiști din alte instituții, a selectat dintre miile de obiecte prezentate de ofertanți și a propus spre achiziționare un număr important de valori muzeale, multe dintre ele fiind deja introduse în expoziția de bază.

În cele ce urmează dorim să prezentăm și prin aceasta să atragem atenția publicului cititor și vizitator asupra unora dintre obiectele pe care le-am considerat mai semnificative pentru ilustrarea unor evenimente din istoria poporului român.

Unul din exponatele de mare importanță istorică pentru înțelegerea unor probleme de ordin tehnico-artistic și cultural îl constituie „matricea pecetii mari” aparținând cancelariei lui Alexandru cel Bun, domnul Moldovei; exponatul constituie un unicat pînă în prezent.

Referințe la evul mediu pe teritoriul țărilor române aduc și cele două documente originale din sec. XVII. Este vorba de un act pe pergament datînd din anul 1621, scris cu cerneală neagră și aurie, semnat M.P. — Gabriel Betlen, cu pecetea în căuș de ceară albă; al doilea document este o diplomă de înobilare acordată de Mihail Apaffi lui Toma Trimbițaș din Beclean și urmașilor săi la data de 1 august 1663, original latin cu sigiliu atîrnat în căuș (capsulă) de lemn sculptat.

Aceste două acte originale pe lîngă valoarea lor muzeistică deosebită prezintă și o importanță documentar-istorică.

Pentru epoca modernă menționăm achiziționarea sigiliului mare al lui Grigore Dimitrie Ghica, domnul Țării Românești, pe care sînt reprezentate medalioanele celor 17 județe din Țara Românească, avînd gravată inscripția: „Io Grigore Dimitrie Ghica, Domn a toată Țara Rumână”, ceea ce-i notifică autenticitatea.

Foarte mare interes prezintă, pentru reliefaarea unor aspecte ale vieții social-economice și politice a țărilor române în deceniul al IV-lea al secolului trecut, albumul „Voyage dans la Russie meridionale et la Crimée, par la Hongrie, la Valachie et la Moldavie en 1837“ de A. Raffet, intrat recent în patrimoniul Muzeului prin aceeași modalitate.

Interes deosebit prezintă și diploma de ridicare în rang acordată de Alexandru Ghica la 30.VIII.1839 lui Petrache Poenaru, personalitate marcantă a perioadei de început a culturii noastre moderne, profesor de elenă la Școala Mitropoliei din București (1822), secretar al lui Tudor Vladimirescu etc.

Importante pentru evocarea anului revoluționar 1848 sînt cele două pagini ale lui „Illustrierte Zeitung“, apărut la Viena în 1849, pe prima pagină aflîndu-se portretele membrilor guvernului provizoriu din Țara Românească.

Un caz cu totul aparte prezintă achiziționarea unui pistol tip Nagand, care, după declarația ofertantului, ar fi aparținut domnitorului Alexandru Ioan Cuza, fiindu-i dăruit de sultanul Abdul Aziz al II-lea. Obiectul, executat de casa de comenzi Perrin din Paris după anul 1850, are țeava suflată cu aur.

Pentru momentul ce l-a constituit războiul pentru obținerea independenței de stat a României au fost reținute de comisie circa 80 de scrisori expediate de medicul militar Gheorghe Constantinescu soției sale, scrisori în care se fac simțite ecourile evenimentelor importante din anii războiului, campaniile militare din sudul Dunării, printre care și asaltul asupra Plevnei.

Deosebit de interesantă este scrisoarea originală a doctorului Eugen Lupu datată la 28.II.1879, document de mare valoare pentru începuturile mișcării socialiste organizate în țara noastră, cu referiri la programul mișcării, la unirea cercurilor socialiste din București și Iași, momente ce constituie verigi importante ale apariției primului partid muncitoresc din România.

Legate tot de pătrunderea ideilor socialismului în țara noastră sînt și alte două achiziții : lucrarea „La propriété, origine et evolution“, thèse comuniste par Paul Lafargue, Paris, Ed. Delegrave, 1895, cu autograful autorului (gînere al lui Karl Marx), unul din fruntașii mișcării socialiste internaționale, dedicată lui G. Diamandy, unul din primii socialiști români, membru marcant al P.S.D.M.R., ceea ce constituie o mărturie a legăturilor socialiștilor români cu mișcarea socialistă internațională.

Cel de-al doilea exponat la care ne referim este bustul lui Karl Marx executat în 1912 de sculptorul Spiridon Georgescu, cel care a realizat și statuia „Leul“ din Cotroceni, monument închinat eroilor din unitățile de genști ale armatei.

Dintre numeroasele exponate achiziționate, referitoare la ultimele cinci decenii ale istoriei patriei noastre, ne vom opri la cîteva mai interesante, printre care un proiect manuscris al planului de înțelegere între Partidul Poporului și P.N.Ț., plan conceput de fruntașul Partidului Poporului generalul Al. Averescu, care inserează în 9 puncte bazele înțelegerii menite să constituie o forță politică necesară ponderării dominației liberalilor în viața politică românească.

Remarcăm, de asemenea, scrisoarea adresată de Iuliu Maniu generalului Averescu, prin care-i aduce la cunoștință pactul electoral încheiat la 25.XI.1937 de P.N.Ț. cu G. Brătianu și Corneliu Zelea Codreanu, document ce demască sprijinul pe care principalele partide politice l-au acordat mișcării extremiste din țara noastră.

Inedite și de o deosebită importanță sînt clișeele executate în timpul insurecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste, eveniment de importanță epocală pentru destinele României. Clișeele reprezintă aspecte ale luptelor crîncene duse de armata română în colaborare cu formațiunile de luptă patriotice împotriva trupelor hitleriste în împrejurimile Capitalei: Șoseaua Nordului, Pădurea Băneasa și zona Otopeni-Băneasa.

Dintre obiectele mai importante achiziționate la Cabinetul Numismatic menționăm 2 medalii dedicate dr. Constantin Istrati, organizatorul pavilionului românesc de la Expoziția Universală deschisă la Paris în 1889. Prima este o lucrare a gravorilor francezi Daniel Depuis și Ondiné, iar cea de a doua o decorație a Academiei de Arte Frumoase din Franța.

Dintre monedele achiziționate, menționăm un lot de 200 bucăți datînd din sec. XII—XIV, format din: dinari ungurești; pfeningi bătuți în monetăriile din Friesach, Salzburg, Wendischgraz, Villach, Aquileea; sterlingi englezești emiși de Richard I, Ioan fără țară și Henric III etc.

GHEORGHE TOMESCU

În ceea ce privește documentarea — biblioteca Muzeului de Istorie al Republicii Socialiste România se află în curs de constituire și are un specific similar celui al muzeului.

Născută o dată cu acesta, fondul pe care îl cuprinde actualmente este compus din lucrări de istorie, de arheologie, de numismatică, artă, social-politice, drept, bibliografii, dicționare și enciclopedii, precum și o serie de documente privind istoria României.

Periodice vechi sau moderne, hărți medievale, atlase mai vechi sau mai noi, precum și cărți vechi rare completează acest fond în curs de constituire. Dintre aceste cărți vechi, câteva se cuvin a fi menționate, pentru orientare :

1. J.Honterus, *Compendium juris civilis*, Brașov, 1544.
2. *Ortelius Redivivus et Continuatus — Oder Ungarischen Kriegs Emporungen*, Frankfurt am Main, 1665.
3. Ciro Spontoni, *Historia della Transilvania*, Veneția, 1638.
4. *Biblia*, tipărită din limba elinească în limba română din porunca lui Șerban Cantacuzino, București, 1688.
5. Le marquis de Seignelay, *Nouvelle manière de fortifier les places*, Amsterdam, 1689.
6. *Ertz Herzogliche Handgriffe...*, Augsburg, 1689.

7. Kölesseri Samuël, *Auraria Romano-Dacica*, Sibiu, 1717.
8. A. de la Motraye, *Voyage en Europe, en Asie et en Afrique*, Haye, 1727.
9. Andrea Husti, *Jurisprudentia Hungarico Transilvanica in qua Doctrina Stephan Verböczi...*, Sibiu, 1742.
10. Cantemir Dimitrie, *Geschichte des osmanischen Reiches nach seinem Anwachsen und Abnehmen*, Hamburg, 1745.
11. Joane Szegedi, *Tripartitum Juris Hungarici Tyrocinium...*, Tirnavia, 1767.

Toate acestea au fost procurate de la biblioteci vechi, anticariate sau persoane particulare.

În total, pînă la această dată, fondul bibliotecii este constituit din 12 500 volume carte și 450 de titluri periodice. Periodicele se referă la muzeografie, arheologie, numismatică și istorie și reprezintă atît diverse societăți științifice și muzee din țară, cît și altele similare din întreaga lume.

În sala de studiu a bibliotecii muzeului, circa 2 000 volume — periodice, lucrări de referință, enciclopedii, dicționare și colecții de documente — stau la dispoziția cititorilor, sala fiind amenajată tip raft liber, accesibilitatea la ele fiind imediată.

O mențiune deosebită trebuie făcută, de asemenea, pentru lucrările care se referă la restaurarea și conservarea obiectelor muzeale. Numărul acestor lucrări este în continuă creștere, dîndu-se prioritate, în anul 1974, procurării lucrărilor din alte țări.

Lucrările din biblioteca muzeului pot fi consultate de cercetători de specialitate și din afara muzeului.

EMILIA MURETEANU